

придобито по силата на Кючук-Кайнарджийския миръ, (1774 г.) — да покровителствува християнитѣ и Свещенитѣ мѣста на Изтокъ, — войната отъ 1877—1878 г. тя предприе за политическото освобождение на единъ *братски едновѣренъ народъ*. Тя изгуби войната, и съ Парижкия трактатъ (1856 г.) я лишиха отъ вѣковното ѣ право да покровителствува несвободнитѣ изт.-православни християни, което право споредъ тоя трактатъ премина върху тѣй наречения Европейски концертъ. Лесно е, прочее, да си представимъ, съ какво душевно напрежение е следѣло руското общество, и особено славянофилскитѣ кръгове, хода на събитията по време на едната и другата война, — и чувствата, които го обзематъ следъ Парижкия миръ (1856 г.) и следъ Берлинския конгресъ (1878 г.). За възбуждението на духоветѣ отъ поражението на руската дипломация въ Берлинъ нѣма по-красноречивъ и яркъ документъ отъ известната речъ на Ив. С. Аксакова, казана въ московското Славянско дружество, на 22 юний 1878 г.

За душевното състояние на руското обществото отъ поражението на Русия при Севастополь и лишението ѣ отъ правото да бѣде единственъ закрильникъ на едновѣрнитѣ братя, ни говори не по-малко красноречиво изобицо цѣлата дейность на славянофилитѣ следъ Кримската война, а особено дейността на сжщия Ив. С. Аксаковъ, който презъ това време развива и проявява всичкитѣ си не-обикновени дарби и всичката си мощъ и енергия, като публицистъ и общественикъ. И бележитиятъ трактатъ на Данилевски „Россія и Славянство“ се явява като отражение на рускитѣ политически настроения и тревги следъ Кримската война и полското възстание (1863 г.), когато враждебното отношение на европейското обществено мнение къмъ Русия бѣше се особено наострило.

III. Настроения презъ и следъ Кримската война и политическа насока на славянофилството.

Когда вспыхнула Крымская война, то русское общество съ чрезвычайной болью почувствовало, что здѣсь шло дѣло не о простомъ разрѣшеніи вооруженнымъ путемъ дипломатическаго конфликта, что фактически Западъ для того и „ополчился“ на Россію, чтобы ударить по ней и ослабить ея вліяніе среди славянъ. Въ этой войнѣ впервые славянское самосознаніе было остро поражено глубокой ненавистью со стороны Запада къ славянству; столкнулось цѣлыхъ два міра, и отсюда понятно, что Россія была страшна и ненавистна Западу не одной